

 HEDEMORA KOMMUN	STYRDOKUMENT		Sida 1(5)	
	Skapad av: Personalavdelningen	Datum 2018-08-13	Diarienummer: KS366-18 003	
		Giltighet fr o m: 2018-09-25	Senast reviderad: -	
Godkänt/antaget av: Kommunfullmäktige, den 25 september 2018 § 91 dnr KS366-18 003.				
Dokumentansvarig: Personalchefen				

Policy mot mutor

Dok. Kategori:	Policy
Stadie:	Beslutad
Gallring:	Bevaras
Kort beskrivning:	<p>Policy mot mutor.</p> <p>Det är av yttersta vikt att allmänheten kan känna förtroende för att anställda inom kommunen agerar sakligt och opartiskt. Det är därför av största vikt att tjänstemän, politiker och uppdragsgivare inom Hedemora kommun är särskilt försiktiga när det gäller att ta emot förmåner, gåvor samt pengar från enskilda och/eller företag.</p>

POLICY MOT MUTOR

antaget av kommunfullmäktige den 25 september 2018 § 91.

Det är av yttersta vikt att allmänheten kan känna förtroende för att anställda inom kommunen agerar sakligt och opartiskt. Tjänstemän, politiker och uppdragsgivare har ett ansvar att uppträda så att det bidrar till att upprätthålla allmänhetens förtroende.

Det är därför av största vikt att tjänstemän, politiker och uppdragsgivare inom Hedemora kommun är särskilt försiktiga när det gäller att ta emot förmåner, gåvor samt pengar från enskilda och/eller företag. Målsättningen är att inte utsätta sig för risker som kan leda till misstanke om mutbrott.

Omfattning

Denna policy omfattar tjänstemän, politiker och uppdragsgivare inom Hedemora kommun i samtliga förvaltningar, bolag där Hedemora kommun utser majoriteten av styrelsen. Denna policy vägleder i första hand när tjänsteman, politiker eller uppdragsgivare i Hedemora kommun kan ses som mottagare av en förmån. Policyn ska även kunna tillämpas när förmånen kan sägas ges från Hedemora kommun. Policyn gäller inte vid personalsociala åtgärder inom en verksamhet t.ex. gratifikation men gäller fullt ut för gåvor och förmåner mellan de olika juridiska personerna inom kommunens organisation.

Lagbestämmelser

Det som kännetecknar korruptionsbrott är att det finns risk för otillbörlig påverkan av den som handlingen riktar sig till och att påverkan sker på hans eller hennes tjänsteutövning. Tagande och givande av muta är två sidor av samma sak med två aktörer. Reglerna är desamma för offentlig och privat verksamhet men åklagare har större möjlighet att väcka talan om sådant brott i offentlig verksamhet kommer till dennes kännedom.

Bestämmelserna om givande och tagande av muta återfinns i 10 kap 5 a-e §§, 9 §, 10 § och 20 kap 5 §§ brottsbalken.

Tagande av muta

Innebär att en arbetstagare, förtroendevald eller annan, för sig själv eller för annan, tar emot, låter åt sig utlova eller begär muta eller annan otillbörlig belöning för sin tjänsteutövning. Mutbrott är straffbart med böter eller fängelse i högst två år. Är brottet grovt, döms till fängelse, lägst sex månader och högst sex år.

Givande av muta

Innebär att till arbetstagare eller annan som avses i bestämmelsen om mutbrott lämna, utlova eller erbjuda, för denne själv eller för annan, muta eller annan otillbörlig belöning för tjänsteutövningen. Givande av muta är straffbart med böter eller fängelse i högst två år. Är brottet grovt, döms till fängelse, lägst sex månader och högst sex år.

Förhållningssätt

Allmänhetens förtroende är utgångspunkten för alla företrädare för Hedemora kommun. I alla sammanhang ska ett sådant förhållningssätt iakttas att det inte kan förekomma risk för att företrädare för kommunen gör sig skyldiga till mutbrott. För Hedemora kommuns anställda och förtroendevalda är det en självklarhet att följa gällande regelverk och att handla med omdöme och ansvar då man erbjuds en förmån. Det är viktigt att observera att personer som arbetar med myndighetsutövning, upphandling etc. verkar inom verksamheter som är extra integritetskänsliga och att dessa personer förutsätts handla därefter.

Rutin då brott upptäcks

Om en belöning, gåva eller förmån bedöms som otillbörlig kommer arbetsrättsliga åtgärder att vidtas och polisanmälan göras. Detta görs av närmast överordnad chef.

Information och uppföljning

Alla förtroendevalda och anställda inom Hedemora kommun ska ta del av denna policy. Detta ska lämpligen ske vid anställning, introduktion och på arbetsplatsträffar.

Policyn ska finnas tillgänglig på kommunens intranät samt på dess hemsida.

Varje förvaltning, bolag där Hedemora kommun utser majoriteten av styrelsen ansvarar för att denna policy följs.

Otillbörlig belöning exempel

I lagtexten anges som en förutsättning för straffansvar att belöningen, förmånen eller gåvan ska vara otillbörlig. Någon definition av begreppet otillbörlig ges emellertid inte, eftersom det ansetts vara omöjligt att finna någon sådan som kan täcka alla de skiftande omständigheter under vilka frågan om muta kan aktualiseras. En bedömning måste därför ske i varje enskilt fall. Särskilt höga krav ställs på anställda i den offentliga sektorn. En belöning kan vara otillbörlig även om den inte ges för att få mottagaren att handla på ett visst sätt.

Den som är offentliganställd bör betrakta varje förmån som otillbörlig om den kan misstänkas påverka tjänsteutövningen.

Ett sätt att undvika gränsdragningsproblematik är att helt undvika att ta emot gåvor och förmåner. Då detta ändå blir aktuellt kan följande tjäna som vägledning:

Exempel på otillbörliga förmåner

- Alla typer av penninggåvor, värdepapper och liknande
- Penninglån med särskilt gynnsamma villkor
- Borgensåtaganden eller skuldtäckning
- Efterskänkande av fordran, ränta, amortering, köpeskilling osv.
- Att förfoga över båt, fritidshus, fordon osv. för privat bruk
- Helt eller delvis betalda nöjes- eller semesterresor, varuprover från leverantörer.

Godtagbara förmåner

Förmåner som inte är avsedda att påverka en persons handlande och som inte rimligen kan misstänkas påverka detta är som regel tillåtna.

Exempel på förmåner som normalt anses tillåtna

- Enstaka befogade arbetsmåltider av vardaglig karaktär (bricklunch)
- Enklare prydnadsföremål och minnesgåvor
- Enklare uppvaktning på födelsedagar eller vid sjukdom

Kundträffar

Om ett utomstående företag som kommunen handlar med bjuder på en kundträff är det normalt tillåtet att delta om syftet med träffen är att utbyta information. Om det vid träffen förekommer viss underhållning och bjuds på enklare förtäring innebär det inte att kundträffen därmed blir en muta. Det är dock viktigt att huvudsyftet är att ge information, inte vara en nöjeställning.

Gåvor

Lagstiftningen anger inte några värdegränser för när gåvor eller förmåner är att anse som otillbörliga. Värdet har dock stor betydelse när man ska bedöma om en gåva är otillbörlig eller inte. Har gåvan endast obetydligt värde som t.ex. en almanacka eller en penna kan den knappast vara ägnad att påverka mottagaren och följaktligen inte vara otillbörlig. Särskild restriktivitet gäller för den som är verksam med myndighetsutövning, upphandling eller inom vårdsektorn (se nedan). Inom dessa funktioner bör gåvor oavsett värde undvikas.

Julgåvor och gåvor i samband med högtidsdagar och avtackningar

Julgåvor och gåvor i samband med högtidsdagar och avtackningar bör normalt kunna

accepteras. Dock bör värdet understiga en procent av aktuellt prisbasbelopp (år 2013 ett värde under 445 kr) vad gäller julgåvor och maximalt tre procent av aktuellt prisbasbelopp (år 2013 ett värde under 1335 kr) för gåvor vid högtidsdagar. Observera att beloppsgränser inte är absoluta och att en gåva därmed kan vara att anse som otillbörlig även om värdet är ringa. Särskilt viktigt är att gåvan inte förknippas med viss prestation. Gåvor till anställd eller förtroendevald på annan förvaltning, bolag eller stiftelse inom kommunens organisation bör helt undvikas eller i vart fall vara av obetydligt värde, t ex en enkel blomma.

Gåvor, ersättningar eller andra förmåner från vårdtagare eller anhöriga till vårdtagare

Personal inom vård- och omsorgsverksamhet bör under inga förhållanden ta emot penninggåvor. Gåvor med realiserbart ekonomiskt värde t ex smycken, prydnadsföremål, konstverk och liknande är inte heller tillåtet att ta emot annat än om värdet är ringa. Drickspengar får inte tas emot. Om en arbetstagare inom äldreården eller hälso- och sjukården får vetskap om att någon pensionär eller patient avser att testamentera egendom till arbetstagaren, ska vederbörande klargöra för testator att han/hon inte kan ta emot någon gåva eller förmån över huvud taget. Äldreomsorgens personal ska inte heller delta vid upprättande eller bevittnande av testamenten, fullmakter eller liknande handlingar. Om en enskild eller anhörig vill visa uppskattning genom att överlämna något utan egentligt ekonomiskt värde, t ex blommor eller choklad, kan detta accepteras.

Rabatter

Anställda och förtroendevalda i Hedemora kommun ska i denna roll inte ta emot rabatter, följderbudanden eller andra förmåner som inte riktar sig till samtliga anställda eller förtroendevalda i den berörda verksamheten. Rabatter inom ramen för en personalförening kan dock inte betraktas som otillbörliga, så länge samtliga anställda i den berörda verksamheten har möjlighet att delta i föreningen.

Bonuserbudande

Det kan förekomma att anställda eller förtroendevalda i kommunen får erbjudanden i tjänsten om att fritt eller till subventionerat pris delta i olika evenemang på fritiden. Det kan vara fråga om att resa, att låna en bil/sportstuga/segelbåt eller om aktiviteter som t e x golftävlingar. Vid sådana erbjudanden ska stor restriktivitet gälla och de ska alltid godkännas av överordnad chef. Bonuserbudanden såsom flygbonuspoäng för tjänsteresor ska endast användas i tjänsten.

Vid erbjudande från utomstående

Om en anställd eller förtroendevald erbjuds något av en utomstående kan följande kontrollfrågor vara till ledning för att ta ställning till om det är otillåtet att acceptera erbjudandet.

- Är detta en förmån och varför erbjuds den mig?
- Finns det en koppling mellan förmånen och min tjänsteutövning?
- Hur är förmånen beskaffad och vad är den värd?
- Vilket inflytande har jag på min arbetsgivares relation med den som erbjuder förmånen?

Skulle tveksamhet uppstå är det rimligt att utgå från att förmånen inte är tillåten.

Vid tveksamhet om en förmån är tillåten eller ej bör kontakt tas med närmaste chef eller kommunjuristen. Det är Ni som mottagare som bär det straffrättsliga ansvaret.